

Krzysztof Barden 210139 210139@edu.p.lodz.pl

Zadanie 2.: Sieć neuronowa - Perceptron wielowarstwowy

1. Cel

Zadanie polega na tym, aby rozwiązać problem klasyfikacji wskazanych zbiorów danych z wykorzystaniem narzędzi inteligentnej analizy danych, w tym perceptronu wielowarstwowego.

2. Wprowadzenie

Perceptron wielowarstwowy – najpopularniejszy typ sztucznych sieci neuronowych. Sieć tego typu składa się zwykle z jednej warstwy wejściowej, kilku warstw ukrytych oraz jednej warstwy wyjściowej.

Perceptron wielowarstwowy w przeciwieństwie do perceptronu jednowarstwowego może być wykorzystywany do klasyfikowania zbiorów, które nie są liniowo separowalne. Ogólny wzór opisujący perceptrony:

$$f_w : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m \quad (1)$$

gdzie n to wejścia, w to wagi, m to wyjścia

W tym zadaniu perceptron wielowarstwowy jest uczony metodą wstecznej propagacji.

3. Opis implementacji

Do wykonania zadania został użyty język Python.

Sieć neuronowa (MLP) przyjmuje jako parametry ilość wejść, ilość neuronów w warstwie ukrytej, ilość wyjść, współczynnik nauki, współczynnik momentu, wybór czy używać biasu, ilość epok oraz wartość próbkowania błędu.

Wartości wag są inicjalizowane w przedziale $\langle -0.5; 0.5 \rangle$.

Funkcją aktywacyjną jest funkcja sigmoidalna.

Sekwencja czynności, która zostaje wykonana przy nauce MLP: wzorzec treningowy podawany jest na wejścia sieci, następnie odbywa się jego propagacja wprzód, dalej na podstawie wartości odpowiedzi wygenerowanej przez sieć oraz wartości pożądanego wzorca odpowiedzi następuje wyznaczenie błędów, po czym propagowane są one wstecz, na koniec zaś ma miejsce wprowadzenie poprawek na wagi.

Sekwencja czynności przy testowaniu MLP: wzorzec treningowy podawany jest na wejścia sieci, następnie odbywa się jego propagacja wprzód, a na koniec na podstawie wartości odpowiedzi wygenerowanej przez sieć oraz wartości pożądanego wzorca odpowiedzi następuje wyznaczenie błędów.

4. Materiały i metody

Eksperyment 1.

Zbadanie perceptronu z 4 wejściami, 2 neuronami ukrytymi i 4 wyjściami -
((wejścia),(wyjścia)):
((1,0,0,0),(1,0,0,0)), ((0,1,0,0),(0,1,0,0)), ((0,0,1,0),(0,0,1,0)), ((0,0,0,1),(0,0,0,1)).

Eksperyment 2.

Klasyfikacja zbiorów na podstawie Iris Data Set
4 wejścia, 3 wyjścia
<http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Iris>

Eksperyment 3.

Klasyfikacja zbiorów na podstawie seeds Data Set
16 wejść, 3 wyjścia
<https://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/seeds>

Eksperyment 4.

Rozpoznawanie cyfr (28x28 pixeli) na podstawie THE MNIST DATABASE of handwritten digits
784 wejścia, 10 wyjść
<http://yann.lecun.com/exdb/mnist/>

Eksperyment 5.

Użycie biblioteki sklearn do rozwiązania klasyfikacji zbiorów metodą k nearest neighbours (KNN).
Na podstawie seeds Data Set
4 wejścia, 3 wyjścia
<https://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/seeds>

Tabela wyników jest tabelą o wielkości NxN gdzie N jest ilością różnych klas w zbiorze danych (np 3x3 w iris data set bo są 3 gatunki irysów) Rzędy reprezentują klasy a kolumny reprezentują odpowiedź daną przez MLP. Idealnie wartości powinny być niezerowe tylko w pozycjach o tym samym numerze rzędu i kolumny (po skosie)

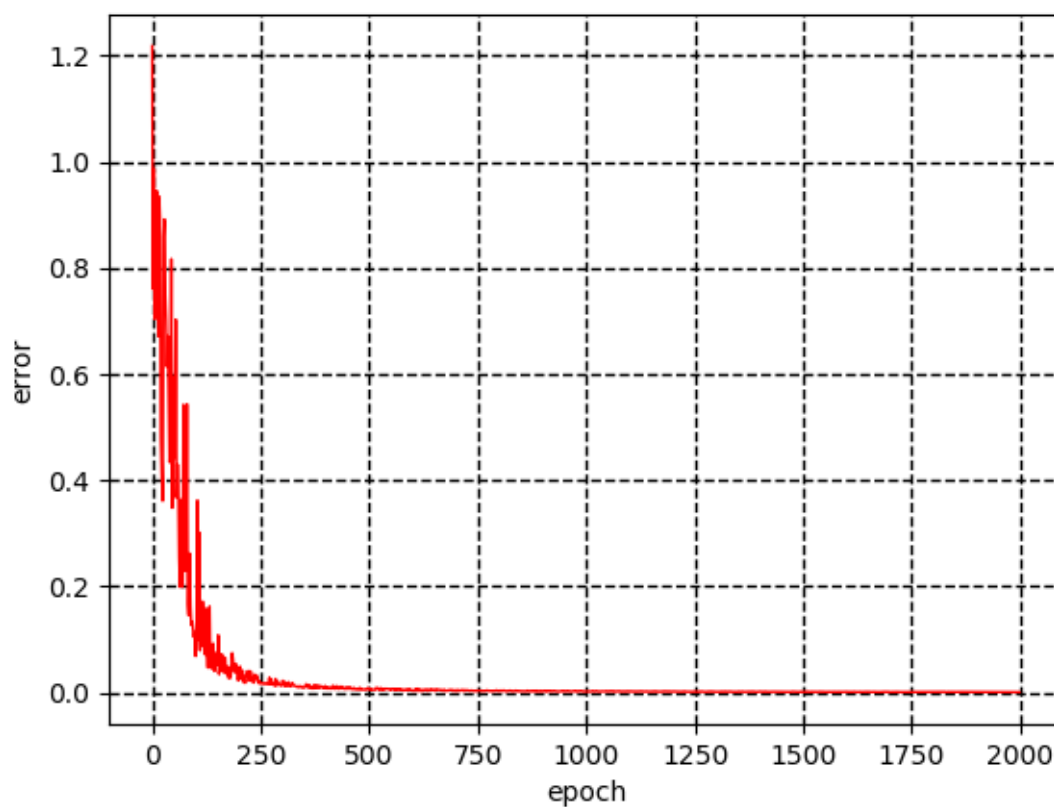
5. Wyniki

Eksperyment 1

W każdym z przypadków przy testowaniu trafność była 100 procentowa

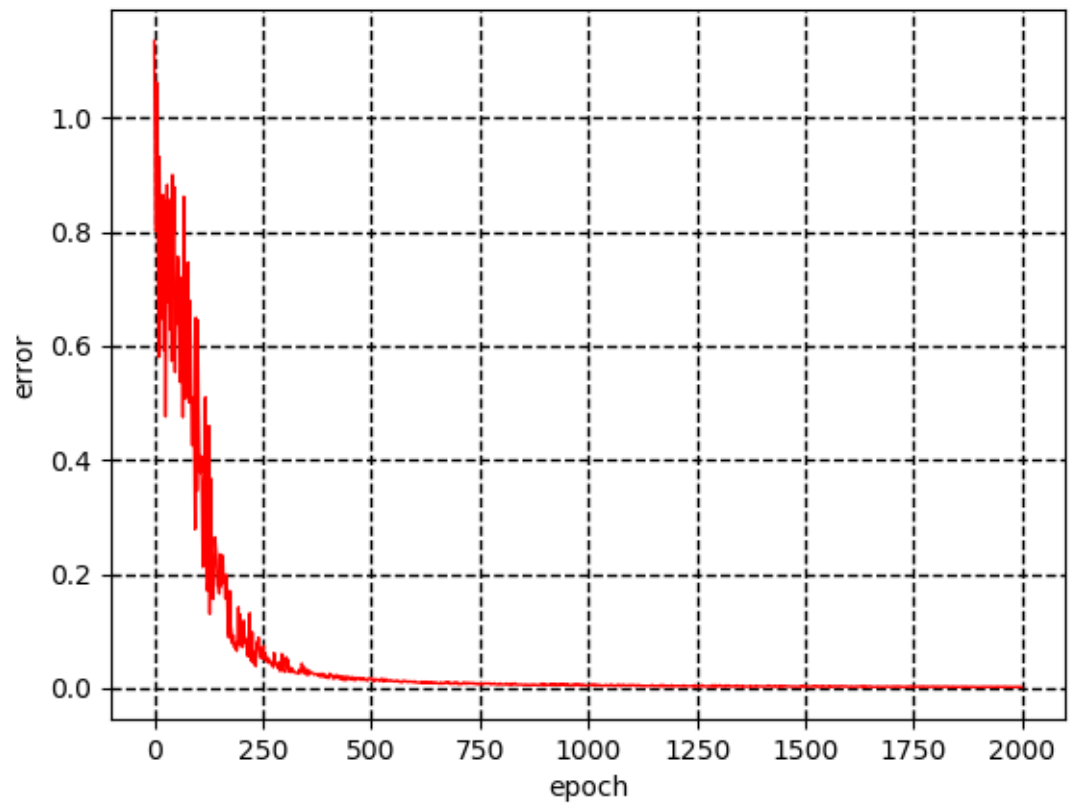
Podpunkt 1.1

eksperyment 1 error plot hidden nodes= 10 | learning rate= 0.9 | momentum=
epochs= 500 | bias: True

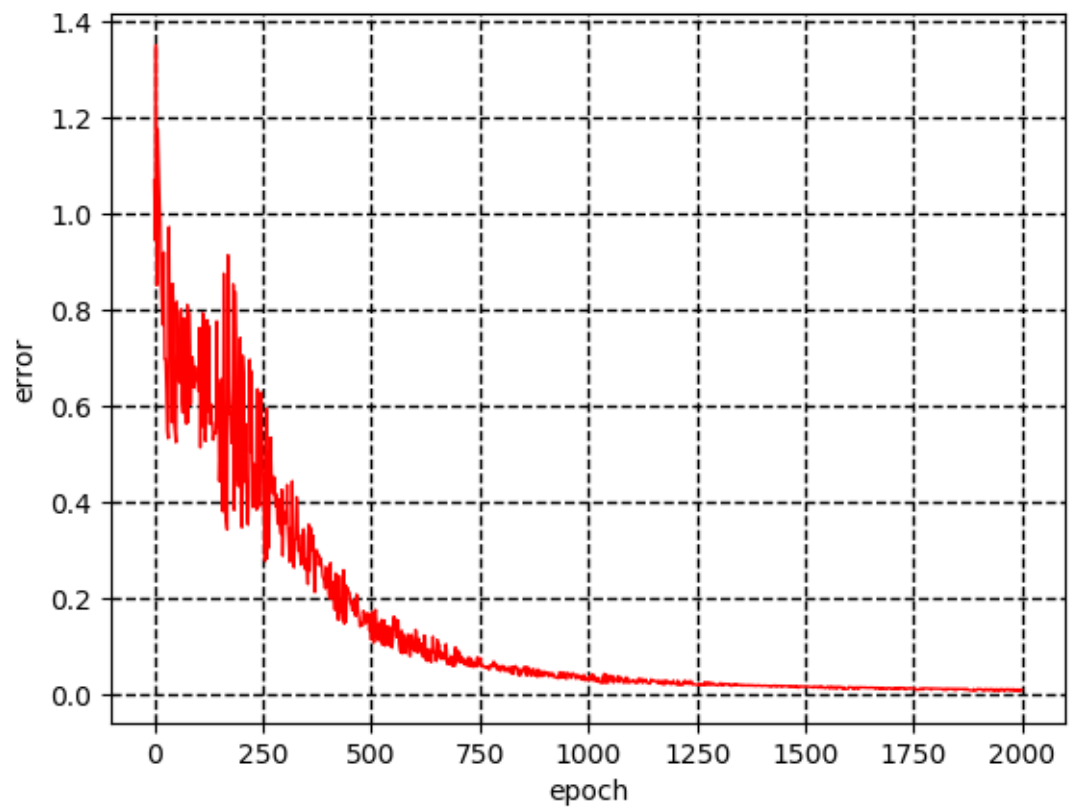
Podpunkt 1.2

Ex1 error plot hidden nodes= 10 | learning rate= 0.6 | momentum= 0.0
epochs= 500 | bias: True

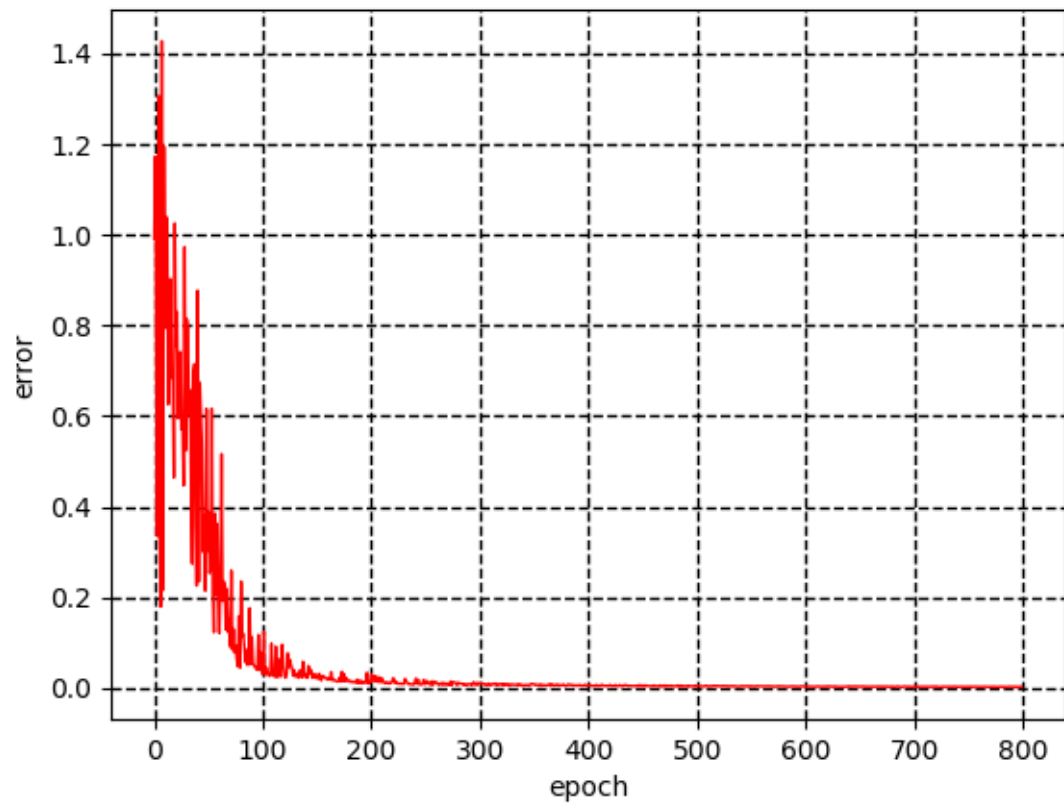
Podpunkt 1.3

Ex1 error plot hidden nodes= 10 | learning rate= 0.2 | momentum= 0.0
epochs= 500 | bias: True

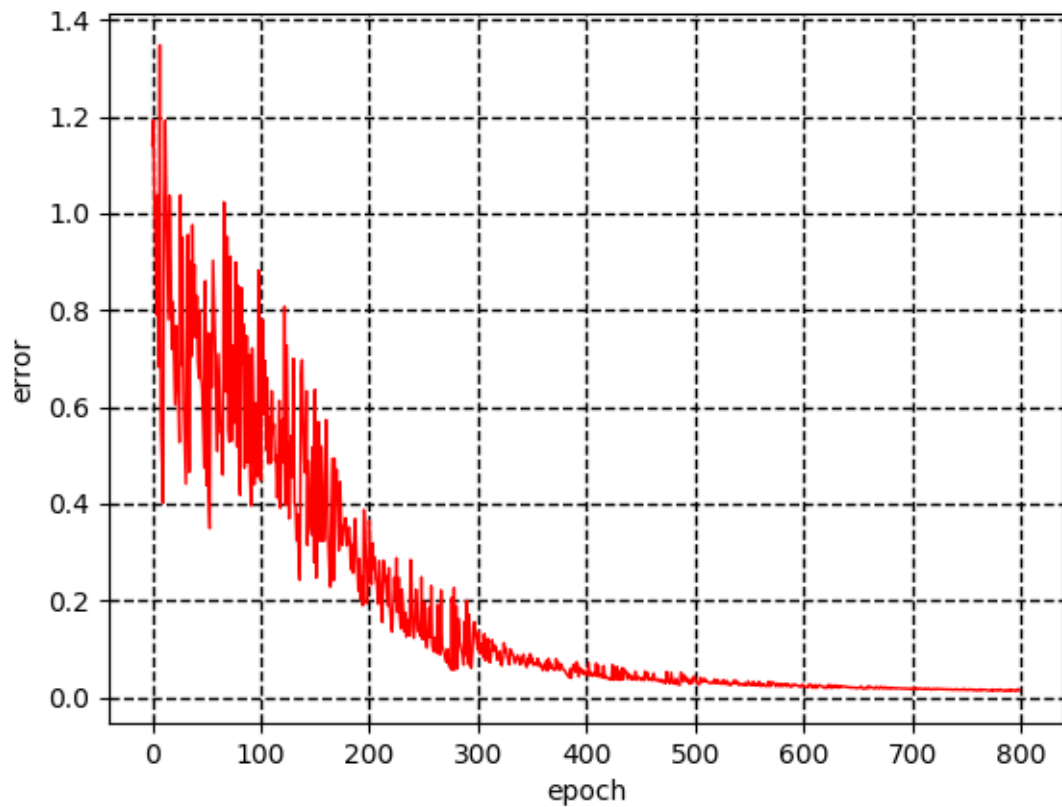
Podpunkt 1.4

Ex1 error plot hidden nodes= 10 | learning rate= 0.9 | momentum= 0.6
epochs= 200 | bias: True

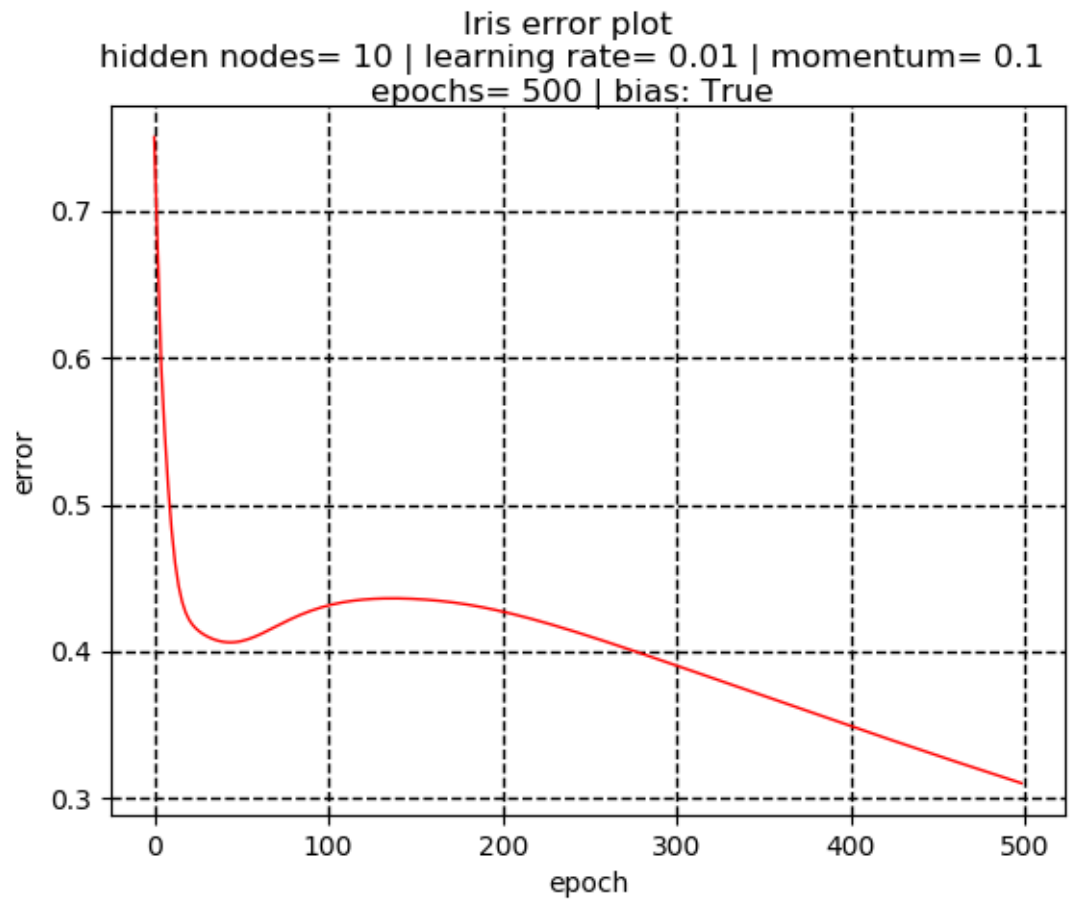
Podpunkt 1.5

Ex1 error plot hidden nodes= 10 | learning rate= 0.2 | momentum= 0.9
epochs= 200 | bias: True

Eksperyment 2
Podpunkt 2.1

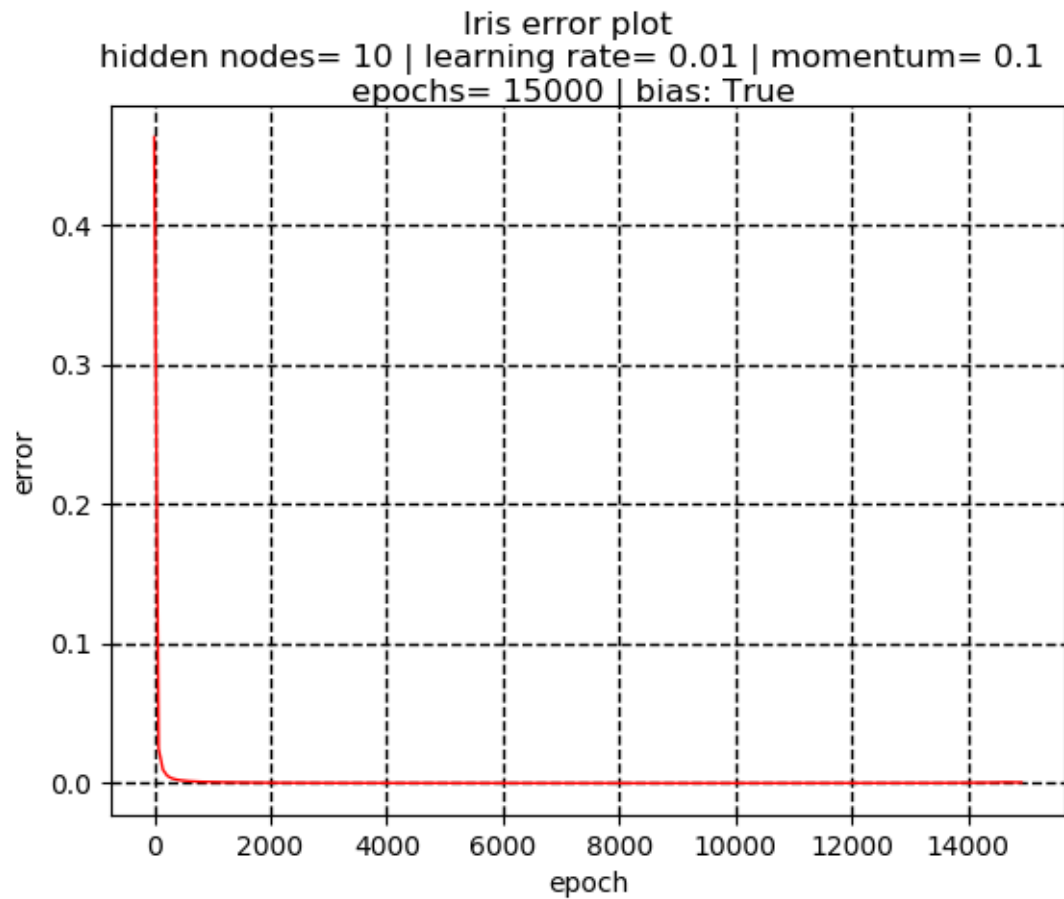
```
Iris accuracy = 2.013422818791946%  
Iris result table  
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.01 | momentum= 0.1  
epochs= 500 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0. 48.  2.]  
 [ 0.  1. 49.]]  
  
Process finished with exit code 0
```


Podpunkt 2.2

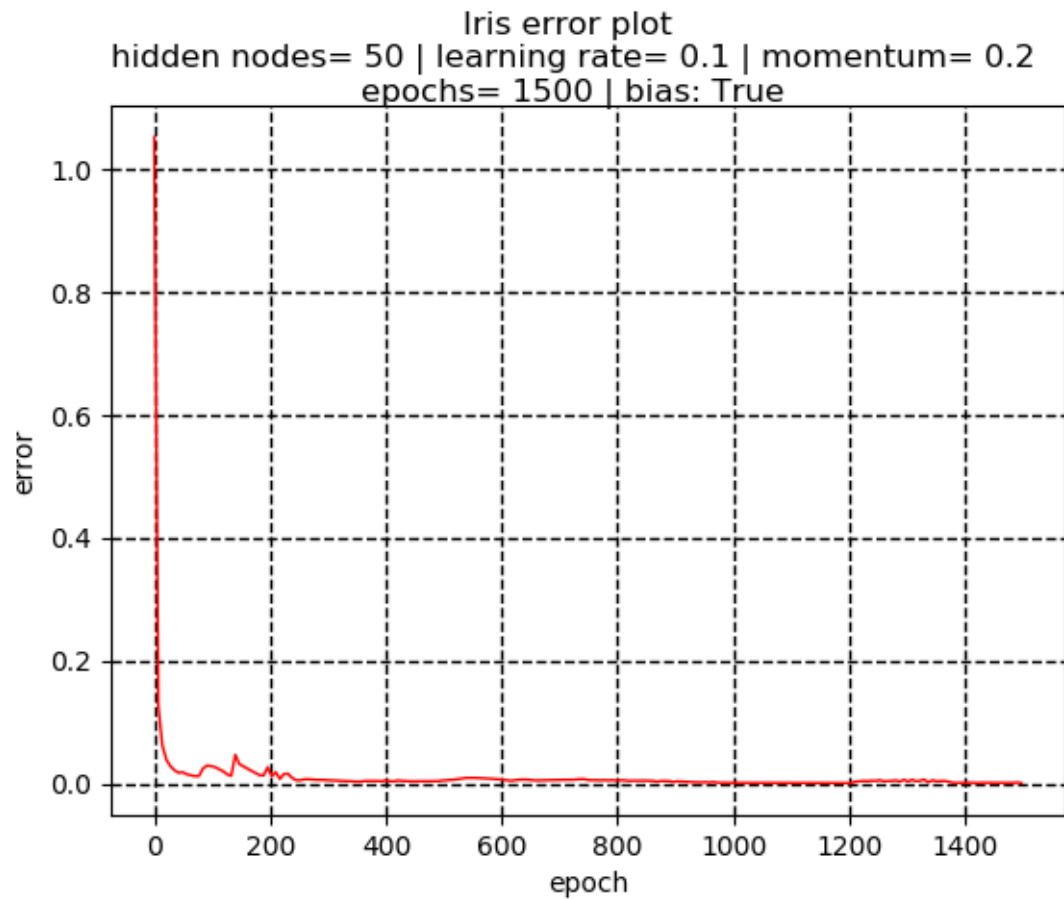
```
Iris accuracy = 0.6711409395973155%  
Iris result table  
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.01 | momentum= 0.1  
epochs= 15000 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0. 49.  1.]  
 [ 0.  0. 50.]]
```


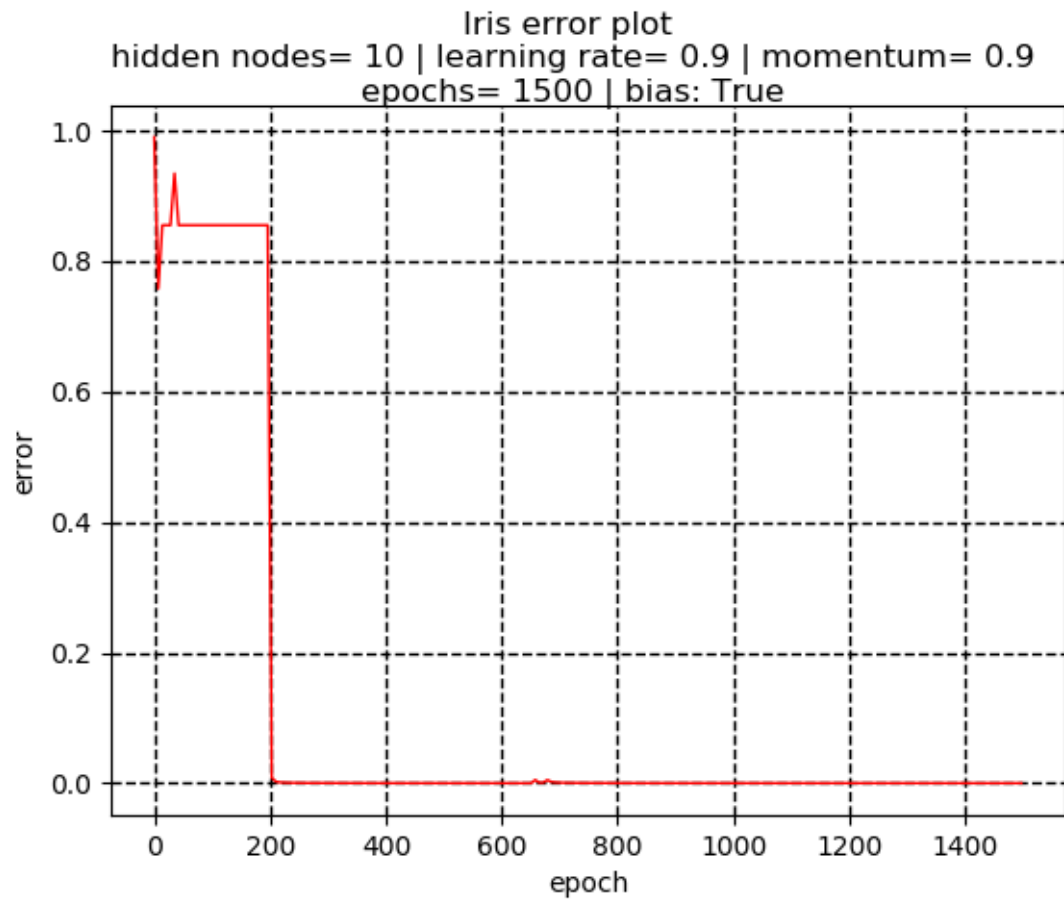
Podpunkt 2.3

```
Iris error rate = 1.342281879194631%  
Iris result table  
hidden nodes= 50 | learning rate= 0.1 | momentum= 0.2  
epochs= 1500 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0. 48.  2.]  
 [ 0.  0. 50.]]
```


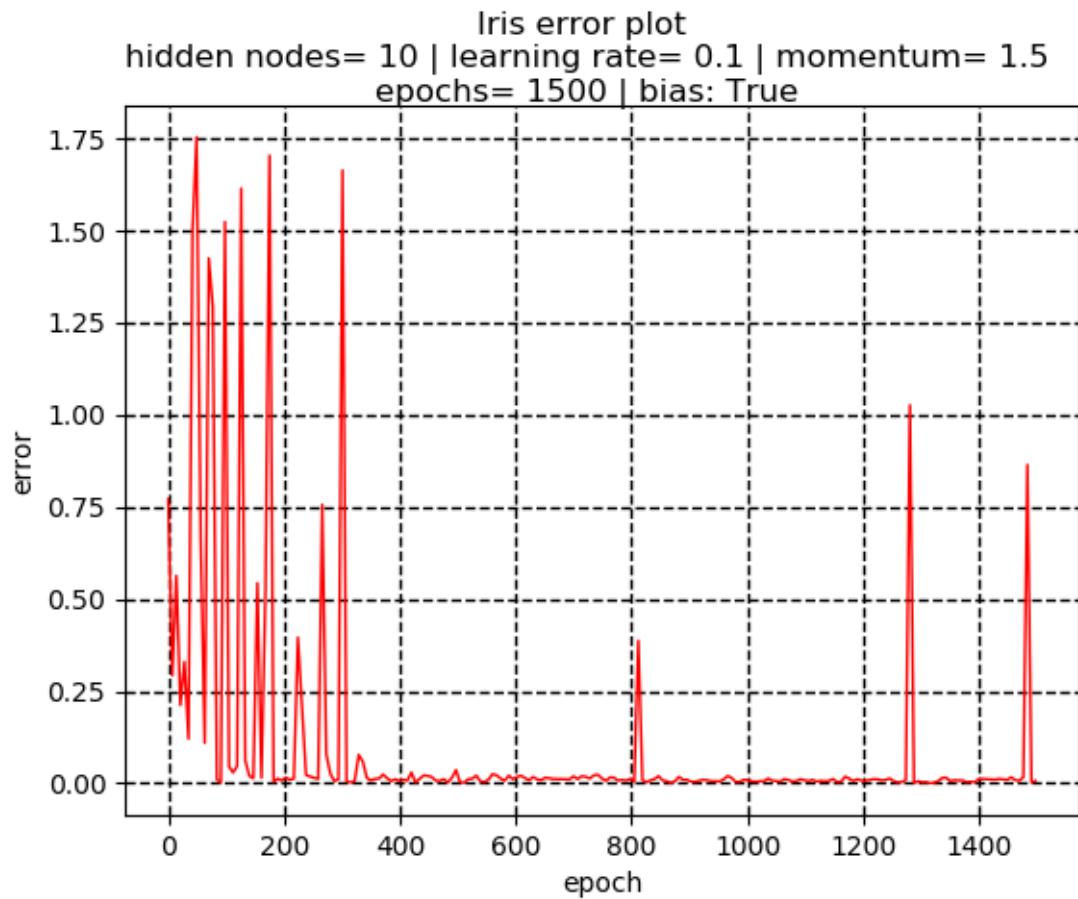
Podpunkt 2.4

```
Iris error rate = 33.557046979865774%  
Iris result table  
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.9 | momentum= 0.9  
epochs= 1500 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0.  0. 50.]  
 [ 0.  0. 50.]]
```


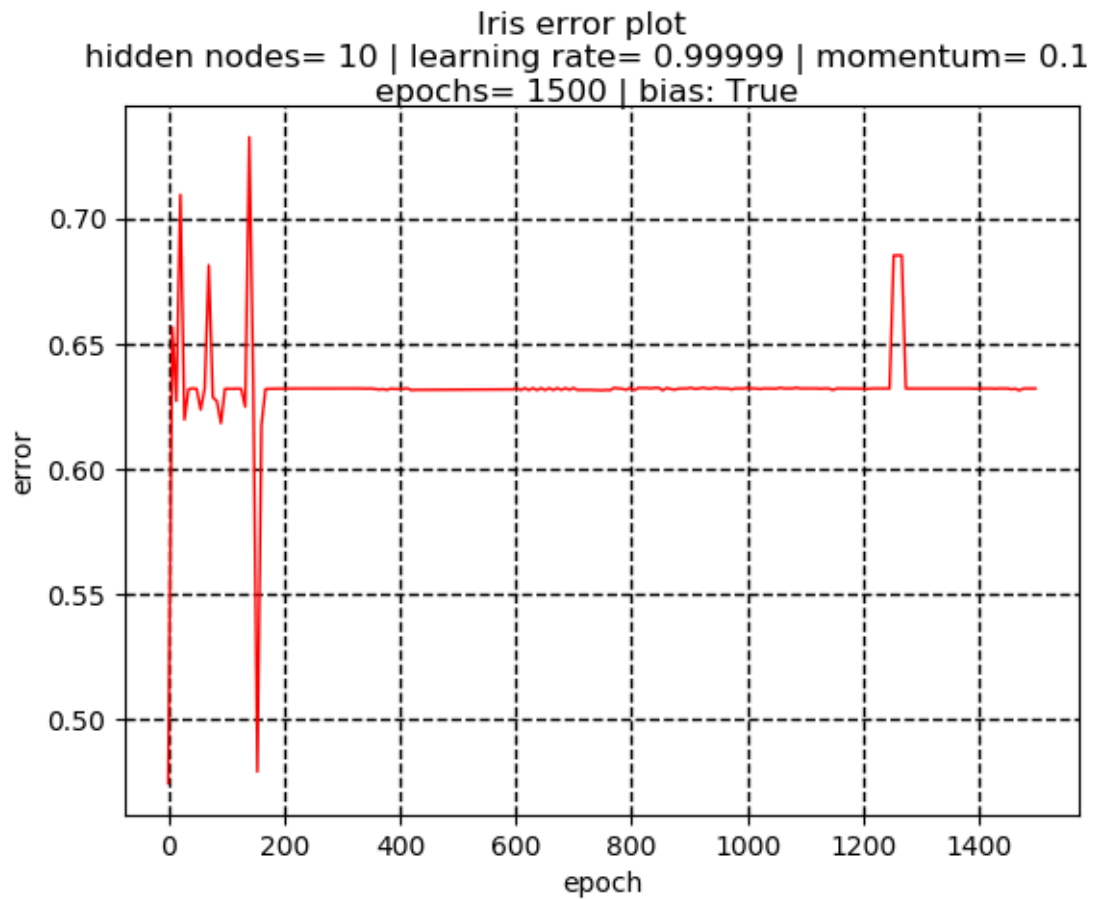
Podpunkt 2.5

```
Iris error rate = 2.684563758389262%  
Iris result table  
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.1 | momentum= 1.5  
epochs= 1500 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0. 46.  4.]  
 [ 0.  0. 50.]]
```


Podpunkt 2.6

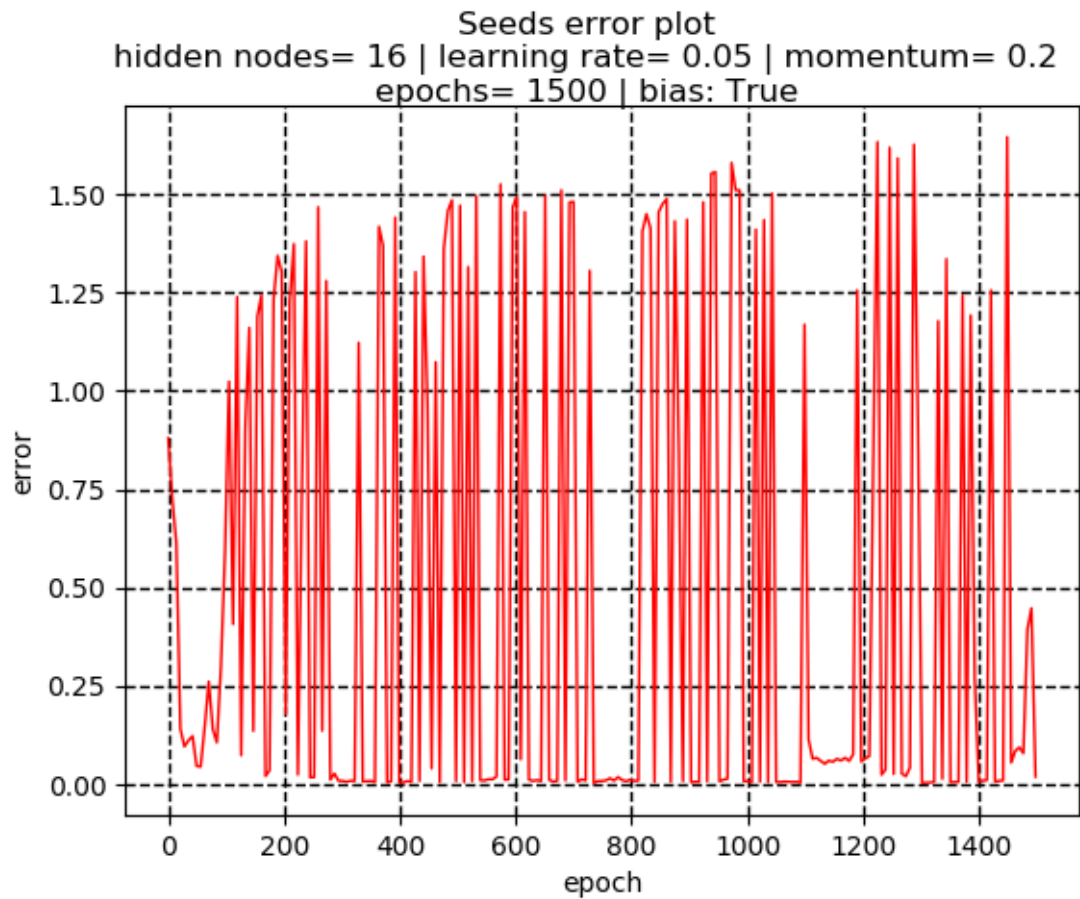
```
Iris error rate = 33.557046979865774%  
Iris result table  
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.99999 | momentum= 0.1  
epochs= 1500 | bias: True  
[[49.  0.  0.]  
 [ 0. 50.  0.]  
 [ 0. 50.  0.]]
```


Eksperyment 3

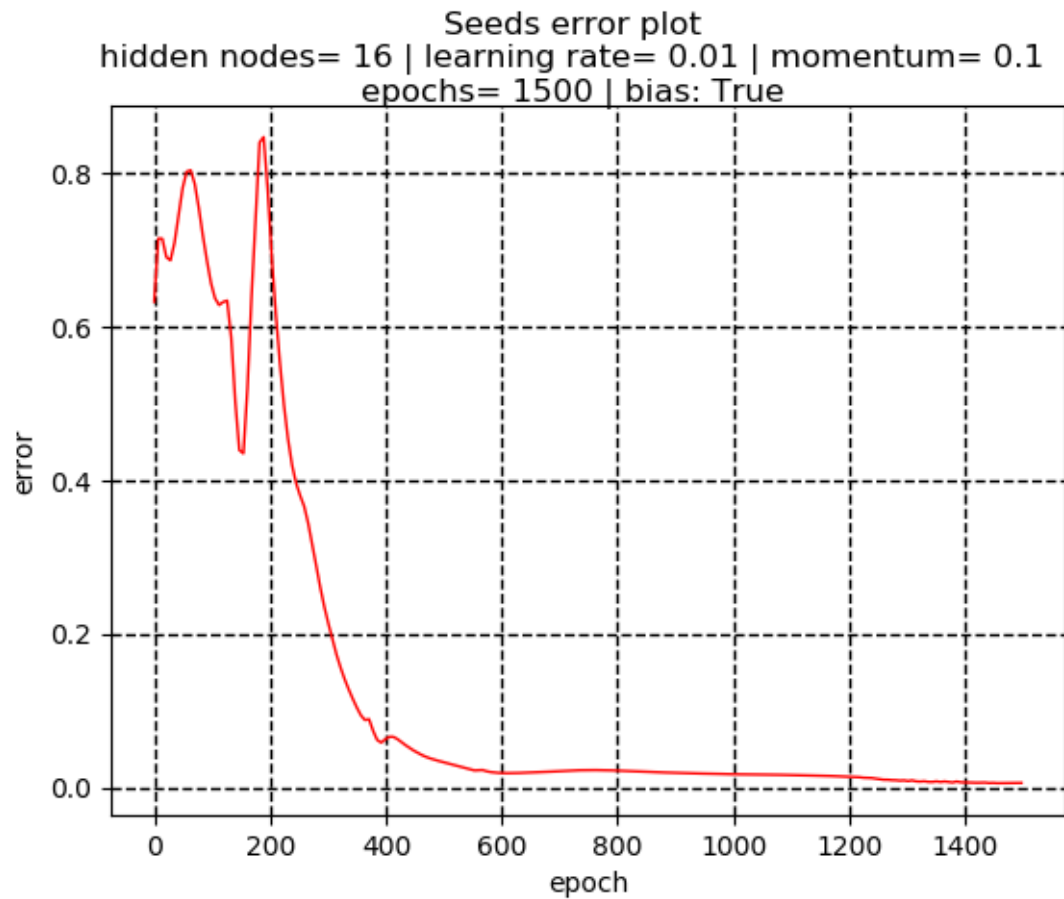
Podpunkt 3.1

```
Seeds error rate = 7.655502392344498%  
Seeds result table  
hidden nodes= 16 | learning rate= 0.05 | momentum= 0.2  
epochs= 1500 | bias: True  
[[61.  2.  6.]  
 [ 4. 66.  0.]  
 [ 4.  0. 66.]]
```


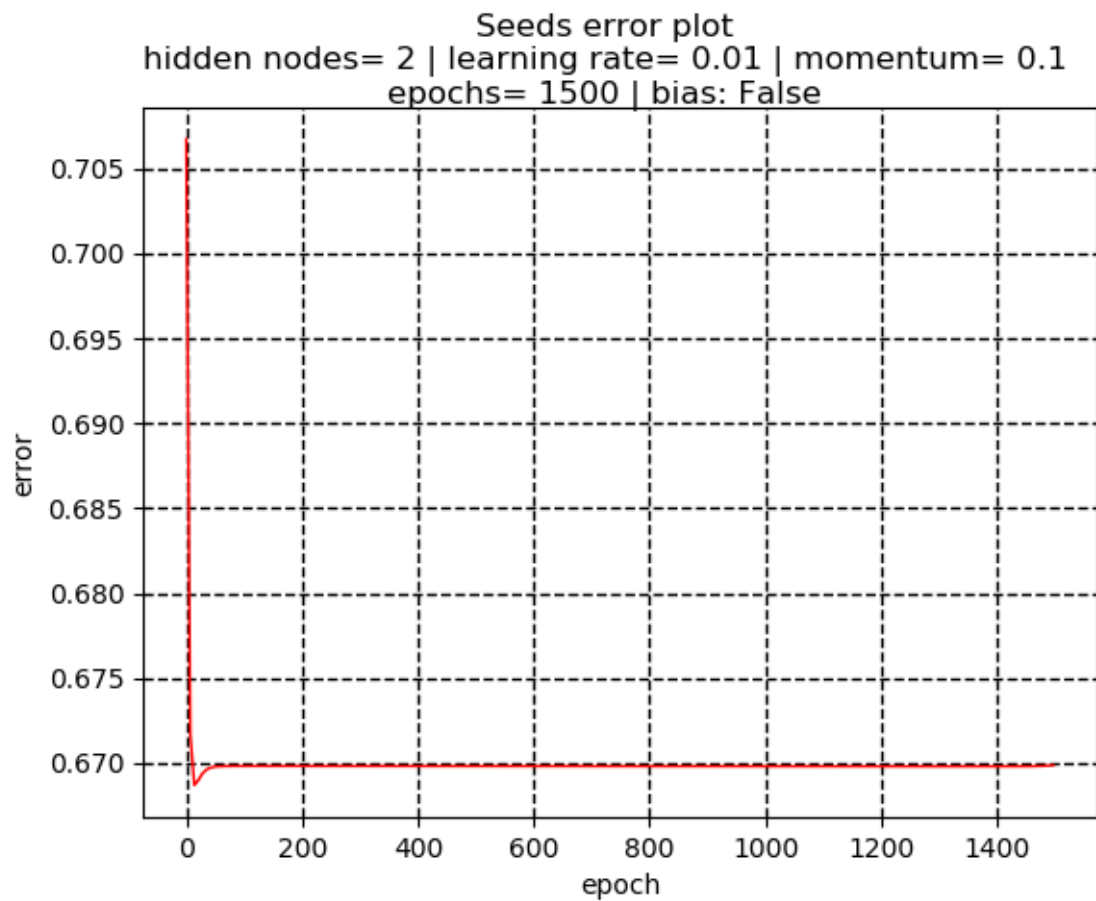
Podpunkt 3.2

```
Seeds error rate = 5.263157894736842%  
Seeds result table  
hidden nodes= 16 | learning rate= 0.01 | momentum= 0.1  
epochs= 1500 | bias: True  
[[65.  1.  3.]  
 [ 3. 67.  0.]  
 [ 4.  0. 66.]]
```


Podpunkt 3.3

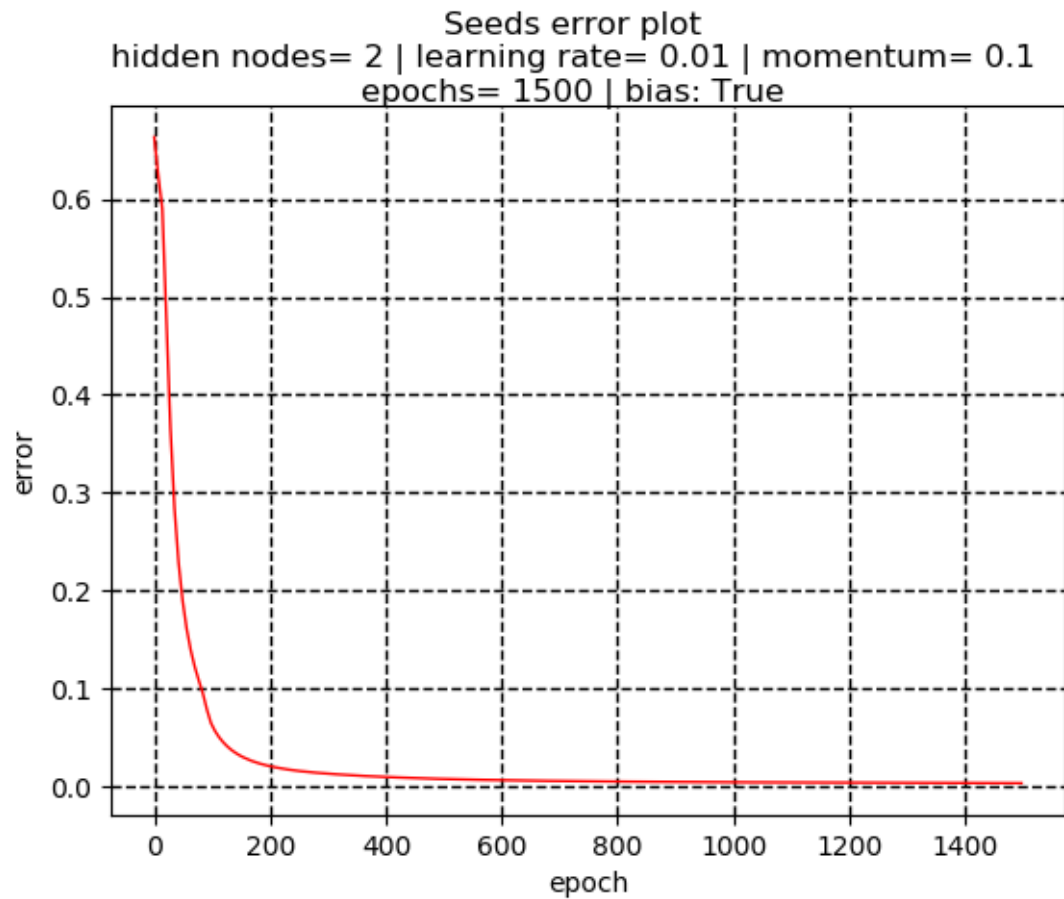
```
Seeds error rate = 66.50717703349282%
Seeds result table
hidden nodes= 2 | learning rate= 0.01 | momentum= 0.1
epochs= 1500 | bias: False
[[ 0. 69.  0.]
 [ 0. 70.  0.]
 [ 0. 70.  0.]]
```


Podpunkt 3.4

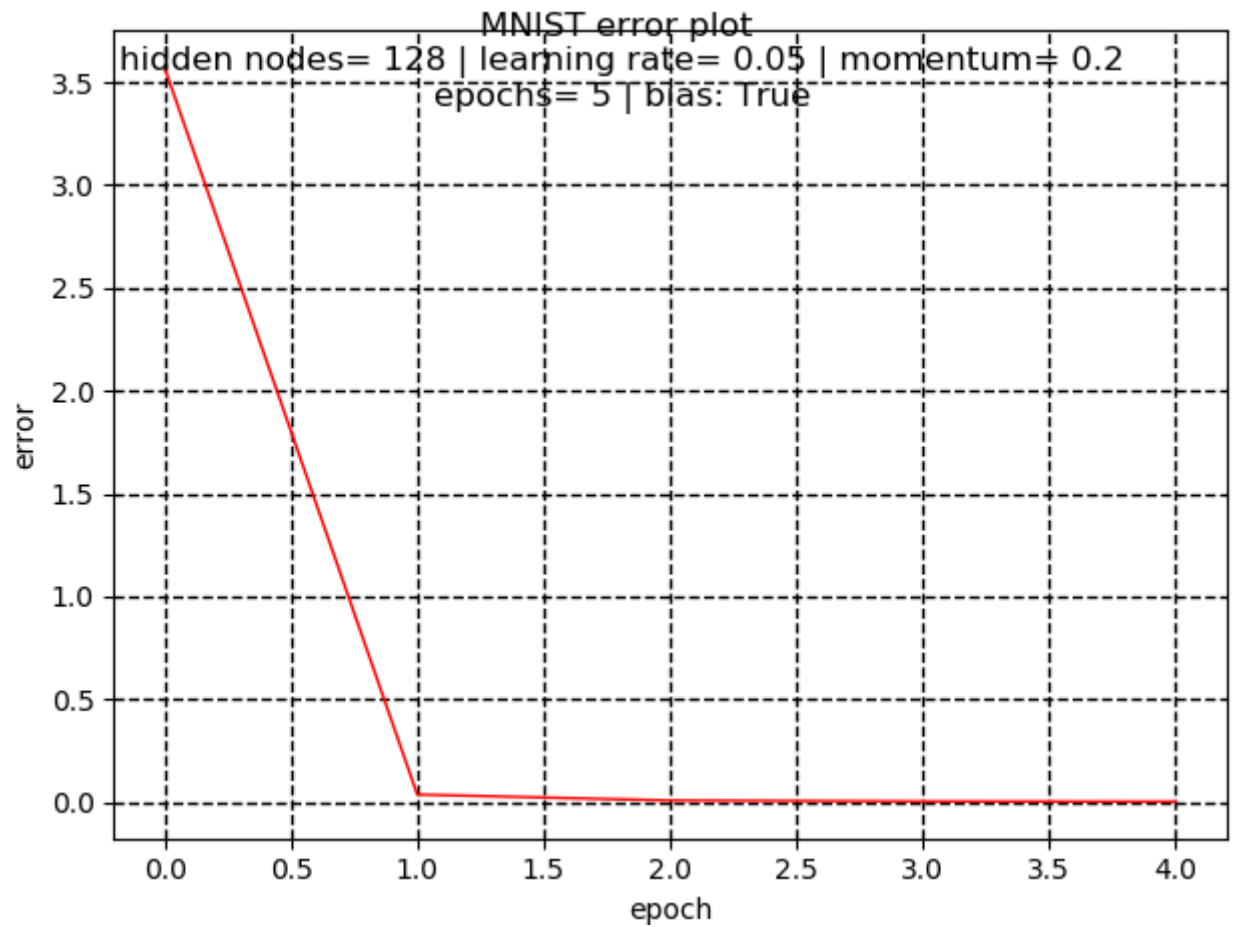
```
Seeds error rate = 24.880382775119617%  
Seeds result table  
hidden nodes= 2 | learning rate= 0.01 | momentum= 0.1  
epochs= 1500 | bias: True  
[[18. 37. 14.]  
 [ 0. 70.  0.]  
 [ 1.  0. 69.]]
```


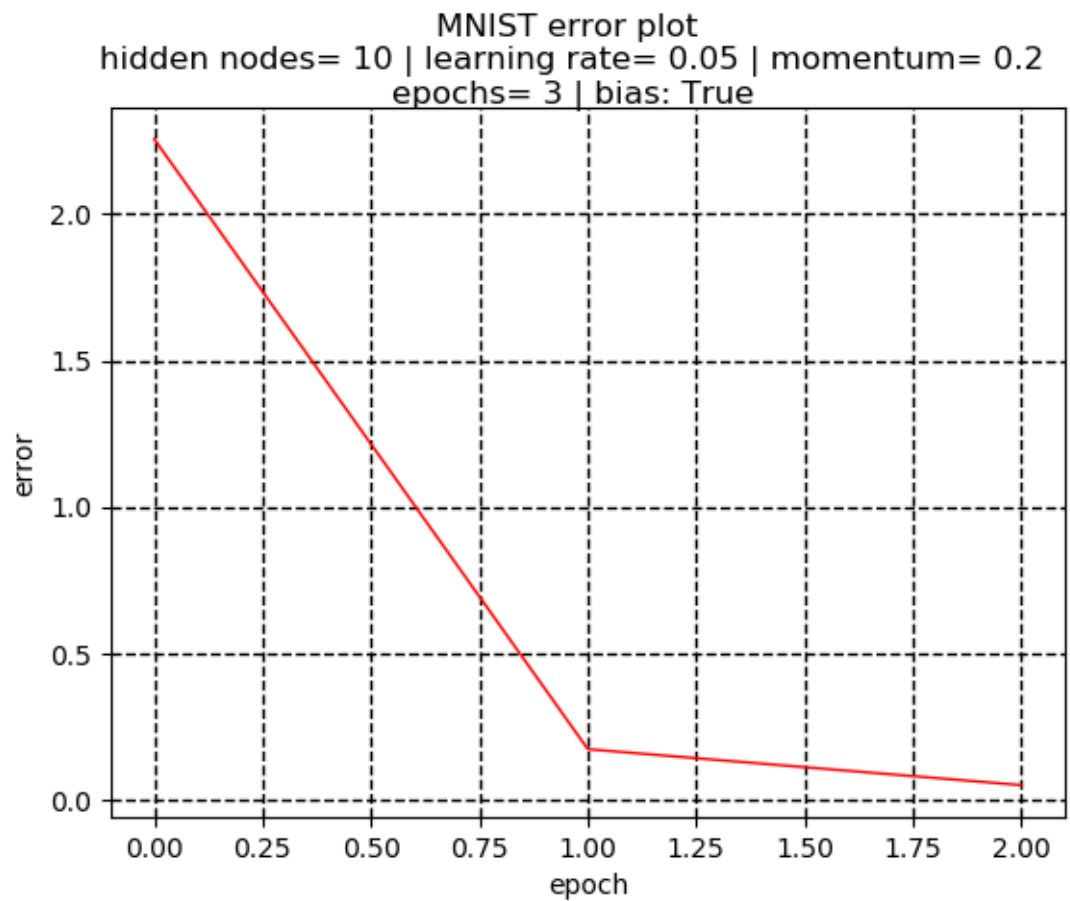
Eksperyment 4 Podpunkt 4.1

```
MNIST accuracy = 96.88%
MNIST result table
hidden nodes= 128 | learning rate= 0.05 | momentum= 0.2
epochs= 5 | bias: True
[[ 973.   0.   1.   0.   1.   0.   2.   2.   1.   0.]
 [  0. 1122.   2.   4.   0.   1.   3.   0.   3.   0.]
 [  8.   2. 998.   6.   2.   2.   2.   5.   7.   0.]
 [  3.   1.   7. 974.   0.  10.   0.   5.   1.   9.]
 [  1.   0.   2.   0. 950.   0.   6.   0.   2.  21.]
 [  7.   0.   0.   4.   2. 866.   6.   1.   3.   3.]
 [ 11.   3.   0.   1.   3.   6. 930.   0.   2.   2.]
 [  2.   6.  13.   5.   4.   0.   0. 974.   2.  22.]
 [  8.   3.   3.   5.   6.   5.   6.   3. 927.   8.]
 [  5.   4.   1.   5.  11.   2.   1.   3.   3. 974.]]
```


Podpunkt 4.2

```
MNIST accuracy = 89.08%
MNIST result table
hidden nodes= 10 | learning rate= 0.05 | momentum= 0.2
epochs= 3 | bias: True
[[ 934.   0.   2.   1.   6.  14.  12.   1.   6.   4.]
 [  0. 1082.   5.   3.   0.   1.   4.   2.  36.   2.]
 [ 14.   7. 864.  47.  11.  35.  17.   5.  24.   8.]
 [  5.   4.  20. 860.   3.  68.   1.   9.  16.  24.]
 [  1.   2.   6.   0. 915.   0.  11.   0.   4.  43.]
 [  9.   3.  11.  23.  16. 745.  10.   4.  52.  19.]
 [ 18.   3.   5.   0.  15.  19. 889.   0.   9.   0.]
 [  5.  10.  30.  10.  18.   1.   0. 884.  11.  59.]
 [  4.   4.  17.  22.   9.  53.  21.   7. 828.   9.]
 [  9.   2.   3.   6.  54.  15.   0.   6.   7. 907.]]
```


Eksperyment 5

Podpunkt 5.1

	precision	recall	f1-score	support
Iris-setosa	1.00	1.00	1.00	12
Iris-versicolor	0.88	0.88	0.88	8
Iris-virginica	0.90	0.90	0.90	10
avg / total	0.93	0.93	0.93	30

Podpunkt 5.2

	precision	recall	f1-score	support
Iris-setosa	1.00	1.00	1.00	10
Iris-versicolor	0.90	0.90	0.90	10
Iris-virginica	0.90	0.90	0.90	10
avg / total	0.93	0.93	0.93	30

6. Dyskusja

Losowa inicjalizacja wagw sieci MLP ma wyraźny wpływ na uzyskane wyniki.

Zwiększając ilość epok nie zawsze się zwiększa dokładność, może wystąpić przetrenowanie lub zmiany będą zbyt małe do zauważenia.

Dobranie learning rate i momentum ma duże znaczenie. Zbyt duże wartości mogą doprowadzać do powstawania większych błędów, ale zbyt małe spowalniają proces nauki.

Momentum większe od 1 ma zły wpływ na naukę sieci.

Zbyt mała ilość neuronów w warstwie ukrytej może spowodować brak nauki sieci.

Przy małej ilości neuronów w warstwie ukrytej do poprawnej nauki sieci potrzebny jest bias.

W przypadku rozpoznawania cyfr można zauważyć że niektóre cyfry mogą być mylone przez sieć np. w podpunkcie 4.2 "6" ma najwięcej błędnych wyborów o wartości "9".

7. Wnioski

- W nauce MLP czynnik losowy może mieć duże znaczenie
- W nauce MLP kluczowe jest dobranie odpowiednich wartości learning rate i momentum - za duże wartości mogą generować błędy, ale za małe spowalniać proces nauki
- Bias ma wpływ na sieć przy małej ilości neuronów w warstwie ukrytej
- Należy uważać na zjawisko przetrenowania
- Duża ilość epok może czasami nie mieć sensu gdyż zmiana błędu po czasie może być znikoma

Literatura

- [1] T. Oetiker, H. Partl, I. Hyna, E. Schlegl. *Nie za krótkie wprowadzenie do systemu L^AT_EX2e*, 2007, dostępny online.
- [2] https://pl.wikipedia.org/wiki/Perceptron_wielowarstwowy
- [3] <http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Iris>
- [4] <http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/seeds>
- [5] <http://yann.lecun.com/exdb/mnist/>